

Nieuwsbrief 2024-1

Juni 2024

Terugblik op de Algemene Ledenvergadering 2024

Op 6 maart 2024 vond de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering plaats, ditmaal in het gebouw van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed in Amersfoort. Veertien leden woonden de vergadering bij. Een belangrijk besluit was de instelling van de Commissie Richtlijn Tarieven Historici die gaat bestuderen welke tarieven een zelfstandig historicus zou moeten hanteren. Daarnaast stemde de ALV in met een toezegging van 1.000 euro voor de oprichting van het Fonds voor Bijzondere Historische Projecten.

Het was een vruchtbare Algemene Ledenvergadering, waarbij verschillende leden aanboden het bestuur te helpen of zitting te nemen in een van de commissies. Na afloop werd een bezoek gebracht aan De Katoendrukkerij, een culturele organisatie gewijd aan het in stand houden van het ambacht van katoendrukken, een oude vorm van nijverheid waar Amersfoort in de zeventiende en achttiende eeuw de bakermat van was. Aansluitend op de ALV werd nagegetafeld in de historische binnenstad van Amersfoort.

Voorjaarsexcursie naar het Vrijheidsmuseum

Tachtig jaar geleden landden duizenden Amerikaanse parachutisten op de Wylerbaan bij Groesbeek, als onderdeel van Operation Market Garden. Op die plek staat het Vrijheidsmuseum, een historisch-educatief museum over de Tweede Wereldoorlog. Sinds 2023 heeft het een bijzonder nieuw gebouw met een tentdak in de vorm van een parachute en een vernieuwde opstelling. Een goede reden om daar eens te gaan kijken tijdens de voorjaarsexcursie van Ondernemers in Geschiedenis.

Twaalf deelnemers, waaronder drie introducés van twee OiG-leden, maakten de reis naar Groesbeek. Conservator Rense Havinga vertelde over de geschiedenis van het museum, het gebouw en de bijzondere museumcollectie. Directeur Esther Horsten leidde ons vervolgens rond door de vaste tentoonstelling. Onder de bijzondere stukken is een buitenmaatse Nazivlag. De Amerikaanse soldaat

die hem omlaag haalde, stuurde de vlag tientallen jaren later op naar het museum. Heel inzichtelijk is de visualisatie van de aantallen oorlogsslachtoffers per land, waarbij het blok voor de Sovjet-Unie zowat het dak raakt.

Na de rondleiding was er gelegenheid om zelf de tentoonstelling te bekijken, waarna op het terras van café De Oude Molen een levendige nazit volgde van deze zeer geslaagde voorjaarsexcursie.

Van de bestuurstafel...

Naar een nieuwe website en nieuw logo

Sinds het najaar van 2023 is het bestuur bezig met het ontwikkelen van een nieuwe website en een nieuw logo. De oude website, met vier kleuren die terugkomen in het huidige, wat verouderde logo, loopt met een groeiend ledental tegen zijn grenzen aan. De website moet niet alleen de vereniging aan de buitenwereld presenteren, maar ook een platform zijn waar potentiële opdrachtgevers een geschikte historicus kunnen vinden. Daarnaast is het de plek waar mensen kunnen zien welke activiteiten de vereniging organiseert en waar nieuws van de vereniging op staat en van de leden. In het najaar zal de nieuwe website en het nieuwe logo worden gepresenteerd.

Nieuwsbrief nieuwe stijl

Op de nieuwe website zal veel vaker aandacht worden besteed aan de activiteiten van de leden. Deze kunnen daarvoor berichten inzenden die op de website zullen worden geplaatst. De berichten zelf kunnen vervolgens via het programma Laposta periodiek worden omgevormd tot een Nieuwsbrief nieuwe stijl. Deze is visueel aantrekkelijker dan de huidige en door *responsive design* beter leesbaar op een tablet of smartphone.

Laposta is *AVG-proof* en biedt vooral voordelen op het gebied van de vormgeving; er is veel ruimte voor afbeeldingen en duidelijke titels. Inhoudelijk verandert er niet veel, want er zal nog steeds aandacht zijn voor de activiteiten van de vereniging, voor nieuwe leden en voor de werkzaamheden van leden. Er zal echter vaker worden verwezen naar berichten op de website, waardoor een win-winsituatie ontstaat: er zal meer websitebezoek zijn, waardoor de website hoger komt in Google en er meer aandacht wordt gegenereerd voor de vereniging en haar leden.

Let op: Dit is de laatste Nieuwsbrief oude stijl. Vanaf de start met Laposta zullen de leden worden gevraagd met enige regelmaat berichten aan te leveren voor de website, waarna deze periodiek in nieuwsbrieven worden gegoten via Laposta. Een oproep voor berichten volgt na de zomer.

Aandachtsgebieden bestuur

De aandachtsgebieden van het bestuur zijn als volgt verdeeld, waarbij het aandachtsgebied Social media vanaf het najaar zal veranderen in Communicatie:

Externe contacten – Henk Looijesteijn, naast het voorzitterschap

Website – Mari Smits, naast het penningmeesterschap

Activiteiten – Christiaan Stam

Ledenwerving – Rogier Overman, naast het secretariaat

Social media – Femke Knoop

Ledental

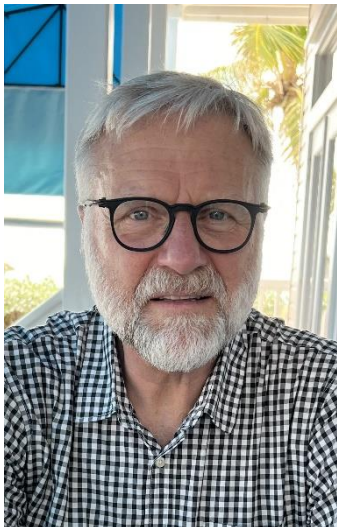
Op dit moment telt de vereniging Ondernemers in Geschiedenis 65 leden en één buitengewoon lid (per 1 juni 2024). Nieuwe leden zijn van harte welkom en worden voorgesteld op onze social media, website en in de Nieuwsbrief.

Folkert Anders (Haastrecht)

Folkert Anders is al jarenlang lid van de Ondernemers in Geschiedenis, maar heeft zich nog niet eerder geïntroduceerd en doet dat bij deze. 'Ik ben Folkert Anders, bijna 50 jaar en heb geschiedenis gestudeerd in Utrecht. Daarna heb ik gewerkt in het Zilvermuseum in Schoonhoven. In 2008 heb ik onder meer een historisch onderzoeksbureau opgericht genaamd Anders Historisch Advies. Sinds 2015 ben ik ook als extern onderzoeker verbonden aan het Nationaal Archief in Den Haag. Ik heb meegewerkt aan museale tentoonstellingen en voor televisie en radioprogramma's archiefonderzoek gedaan. Ook heb ik veel tijd doorgebracht in het Nationaal Archief om velerlei onderwerpen te onderzoeken voor opdrachtgevers in binnen en buitenland.' Meer over Folkert en zijn werk is te vinden op www.andersgeschiedenis.nl.

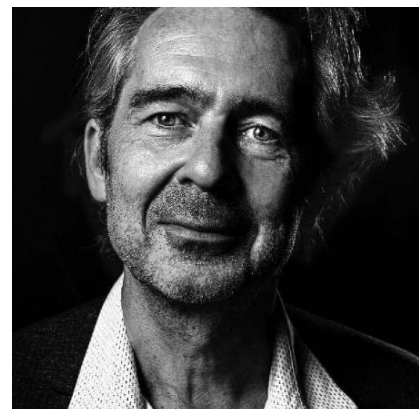
Rob Snijders (Amsterdam)

Na 31 jaar in het basisonderwijs te hebben gewerkt, ging ons nieuwe lid Rob Snijders op zijn 55^e naar de Universiteit van Amsterdam, waar hij enkele jaren later met twee masters afstudeerde. De master Geschiedenis maakt hem historicus, de master Hebrew and Jewish Studies is aanvullend voor zijn specialisatie. Onderzoek naar deze geschiedenis is de basis van twee websites die volledig door deze research tot stand zijn gekomen, www.joodsamsterdam.nl en www.joodserfgoedrotterdam.nl. Daarnaast schreef Rob mee in alle uitgaven van *Joodse Huizen* (deel 1 tot en met 10) en is hij auteur van *De Zandstraatbuurt en zijn Joodse inwoners* en tal van artikelen in diverse tijdschriften. Ook rondde hij onderzoeksprojecten af, zoals over de Joodse geschiedenis van drie huizen in Amsterdam, in opdracht van een woningbouwvereniging. Rob is beschikbaar voor onderzoek en ook voor rondleidingen door de Joodse geschiedenis van Amsterdam en Rotterdam. Meer informatie over hem is te vinden op www.bmwd.nl.

Ruud Straatman (Amsterdam)

Na een carrière in de wereld van theater, media, familiegeschiedenis en erfgoed heeft ons nieuwe lid Ruud Straatman zich gevestigd als zelfstandig ondernemer in geschiedenis. Ruud organiseerde in het verleden (Europese) tournees voor o.a. musical, opera en ballet en was verantwoordelijk voor techniek en logistiek van bekende tv-programma's. Meer recent was hij als manager bij het CBG – Centrum voor familiegeschiedenis verantwoordelijk voor o.a. de lancering van het tijdschrift *Gen.* en het tweejaarlijks evenement Famillement, voor de realisatie van *WieWasWie 2.0* en de ontwikkeling van nieuwe digitale instrumenten, en voor de verzelfstandiging van *Nederland's Adelsboek* en *Nederland's*

Patriciaat. Bij het CBG en in de archiefwereld initieerde Ruud een aantal succesvolle projecten op het gebied van digitalisering van bronnen uit de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast heeft hij ook ervaring als onderzoeker en (eind)redacteur rondom onderwerpen als Gelderland, Limburg en de steden in de randstad in de vroegmoderne tijd (zestiende- en zeventiende eeuw). Ruud richt zich nu op projecten en interim- en advieswerkzaamheden voor geschiedenis, erfgoed en media en op familie-historisch en prosopografisch onderzoek. Voor meer informatie zie: [Ruud Straatman | LinkedIn](#).

Bram De Ridder (Dilbeek, België)

Ons Belgische lid Bram De Ridder houdt zich bezig met het ontwikkelen van historische spellen. Zijn bedrijf Sunken Tower is gespecialiseerd in alles wat te maken heeft met spel en geschiedenis. Bram introduceert: 'Enerzijds brengt Sunken Tower regelmatig eigen historische bord- en kaartspellen op de markt. Daarbij hanteren we het principe dat het verleden zowel de inhoud als de vormgeving van het spel maximaal moet helpen bepalen. Wie dat wil kan iets bijleren, maar plezier is gegarandeerd! Anderzijds helpt Sunken Tower ook anderen om hun eigen (digitale) spellen te ontwerpen. Soms zijn dat games die volledig om het verleden draaien, maar evengoed zijn het spelletjes waar maar een deel historisch van insteek is. Tenslotte doet Sunken Tower ook aan 'gamification', het binnenbrengen van historische spelelementen bij andere activiteiten. Dat kan gaan over educatieve projecten voor scholen of bedrijven, maar evengoed over teambuildings of vrijetijdsactiviteiten.' Meer over Bram en zijn bedrijf is te vinden op www.sunkentower.be.

Marjolein Jorna ('s-Gravenhage)

Ons nieuwe lid Marjolein Jorna is afgestudeerd in de Nederlandse en oude geschiedenis. Zij werkte jarenlang als archiefonderzoeker en studiezaalmedewerker bij het Nationaal Archief. Ook heeft zij ervaring met spreken voor zowel volwassenen als kinderen. Naar eigen zeggen stemt Marjolein haar verhaal qua aanpak en toon af op haar publiek en zorgt zij ervoor dat haar verhaal accuraat, helder en toegankelijk is. In 2020 richtte zij Vroegere Tijden op, een bureau voor historisch onderzoek en educatie, vooral gericht op sociale en culturele geschiedenis. Je kunt bij Vroegere Tijden terecht voor (hulp bij) het uitvoeren van historisch onderzoek, publicaties, lezingen, gastlessen op basisscholen en het transcriberen van oude handschriften. Marjolein is tevens buitenpromovendus oude geschiedenis (Universiteit Leiden) en schreef onlangs een boek over de Haagse Hof van Wouw (presentatie 27 juni aanstaande). Meer over Marjolein en haar werk is te vinden op: [Marjolein Jorna | LinkedIn](#).

Jonn van Zuthem (Kampen)

Ons nieuwe lid Jonn van Zuthem, die als contemporain historicus is gespecialiseerd in Nederlandse politiek en religie, stelt zichzelf als volgt voor: 'De laatste jaren ben ik vooral actief op het gebied van de regionale geschiedenis. Heb verschillende delen van het land mogen onderzoeken en beschrijven, waardoor ook letterlijk mijn horizon is verbreed. Ik ben inmiddels van vele, maar zeker nog niet van alle markten thuis. Het liefst stort ik mij op thema's waarover nog weinig bekend is en waar dus nog veel is te ontdekken en in kaart te brengen. Heb een eigen stijl van geschiedschrijving ontwikkeld. Doorgaans creatief en soms een tikkeltje

gewaagd, maar altijd wel volgens de regels van het historisch ambacht. Ik geef regelmatig lezingen en gastcolleges en leid als stadsgids groepen rond in mijn woonplaats'. Overigens publiceerde Jonn eind vorig jaar samen met iemand anders het boek *Mutt kunn'n. Carbidschieten en andere oudejaarstradities* dat landelijke aandacht kreeg. Meer informatie over Jonn en zijn werk is te vinden op www.jonnvanzuthem.nl.

Ingrid D. Jacobs (Nijmegen, Wenen)

Ons nieuwe lid Ingrid D. Jacobs is schrijver, onderzoeker en verteller. Zij houdt zich bezig met herinneringscultuur, literatuur, muziek, geschiedenis en architectuur, waarbij zij zich voortdurend op het grensvlak begeeft van kunst en wetenschap. Haar (archieff)onderzoek resulteert in boeken, artikelen, bijdragen aan bundels of presentaties op cultuurhistorisch gebied. Van een Arnhemse Kunstsalon of de Rijnbrug tot Nijmeegse volkswoningbouw versus Weense *Gemeindebauten*, censuur in de DDR-literatuur of de tragiek van Oost-Duitse adel en kastelen als depots voor kunst. Vanuit Wenen, waar zij sinds de herfst van 2023 voornamelijk woonachtig is, doet ze onderzoek naar de vraag welke rol de Duitse kunsthandel tijdens de Tweede Wereldoorlog in Nederland speelde. Naast dit kunstroofonderzoek schrijft ze ook over Duitstalige literatuur en muziek(gebouwen) en is zij een ervaren

editor/(eind)redacteur die vanuit Wenen werkt voor (Nederlandse) opdrachtgevers. Zie voor meer informatie over Ingrid en haar werk: www.ideejacobs.nl.

'Op de koffie bij...'

De maandelijkse online-koffie uurtjes zijn een groot succes en hebben sinds dit jaar telkens een ander verenigingslid als gastheer of -vrouw. Even bijpraten met vakgenoten, ervaringen uitwisselen, kansen delen, inspiratie opdoen. Een goede manier om te horen wat er leeft en een goed begin van de dag!

De online koffie-uurtjes starten om 09.00 uur via Teams, duren een uur en vinden de rest van dit jaar plaats op de volgende data:

- Wo. 26 juni .....bij Christiaan Stam
- Do. 22 augustus ... bij Herman Postema
- Vr. 20 september ... bij Marjolein Jorna
- Di. 22 oktober ... bij Bram De Ridder
- Wo. 20 november ... bij Marca Bultink
- Do. 19 december ... bij Christiaan Stam

Aanmelden voor deelname kan bij Christiaan Stam via activiteiten@ondernemersingeschiedenis.nl. Je ontvang dan tijdig een link voor Microsoft Teams.

Van onze leden

Hof van Wouw

Ons medeverenigingslid Marjolein Jorna liet het volgende weten:

Onlangs is mijn boek *Hof van Wouw, de geschiedenis van een Haags hofje* uitgekomen. Ik schreef deze publicatie in opdracht van het regentencollege van de stichting de Hof van Wouw. In het boek beschrijf ik de geschiedenis van dit zeventiende-eeuwse liefdadigheidshofje en het bestuur en beheer ervan, richt de schijnwerpers op de bestuurders en bewoonsters door de eeuwen heen en vraag mij af in hoeverre de Hof anno 2024 nog lijkt op de instelling zoals deze in 1647 werd gesticht door de Haagse regentendochter Cornelia van Wouw.

De ruggengraat van mijn onderzoek vormde het archief van het hofje, dat nog op locatie bewaard wordt. (Het doorspitten van de documenten kon ik daardoor deels in de zeventiende-eeuwse regentenkamer van de Hof doen; een mooiere werkplek kan een historicus zich moeilijk wensen ;)). Aansluitend ben ik in enkele archieven in Den Haag en Leiden gedoken, heb ik gebruikgemaakt van meerdere krantenartikelen over het hofje (lang leve Delpher!) en heb ik literatuuronderzoek gedaan (onder andere in door leden van *Ondernemers in Geschiedenis* geschreven boeken). Een paar van de huidige bewoonsters was bereid mij wat meer te vertellen over het bewonen van een huisje in dit eeuwenoude liefdadigheidshof. Al met al een mooi, veelzijdig project!

Op 27 juni a.s. neemt de burgemeester van Den Haag het eerste exemplaar van *Hof van Wouw* in ontvangst tijdens een besloten bijeenkomst. Daarna is het verkrijgbaar via de Hof van Wouw.

Spiegels van Rome

Ons verenigingslid Sandrina Bokhorst publiceerde onlangs haar boek *Spiegels van Rome, gids in zeven eeuwige thema's*. Het eerste exemplaar werd op 26 mei uitgereikt aan de burgemeester van Schiedam, waar de boekpresentatie werd gehouden. Sandrina schreef drie jaar aan het boek dat zij als volgt omschrijft:

Spiegels van Rome is niet zomaar een gids, maar wil bezoekers van Rome (leunstoel of live) aan het denken zetten. In *Spiegels van Rome* doorkruis je de Eeuwige Stad aan de hand van zeven moderne thema's en ruim honderd historische verhalen. De geschiedenis van Rome werkt als een spiegel waarin we onze eigen vragen stellen. Zo worden historische verhalen herkenbaar voor ons, zelfs al spelen ze zich af in een ver verleden. Die herkenning maakt dat uit de geschiedenis inzichten kunnen worden gehaald over actuele thema's als o.a. Veerkracht, Leiderschap, Gender, Toerisme en Kennis.

Tijdens de boekpresentatie luisterden ruim honderdvijftig gasten naar verschillende sprekers. Sandrina gaf in haar presentatie enkele voorbeelden uit het boek en blikte terug op de inspiratie die zij uit haar eigen familie opdeed. Omdat haar familie al eeuwenlang in Schiedam woont en werkt, werd haar boek, dat zelf in Rome is geboren, in Schiedam ten doop gehouden. Op YouTube zal een compleet videoverslag verschijnen van het event. Zie voor meer informatie: www.spiegelsvanrome.nl.

Yvette Hoitink Master of Letters (MLitt)

Ons medeverenigingslid Yvette Hoitink heeft de master-opleiding Family and Local History aan de Universiteit van Dundee afgerond, met 'distinction'. Vanaf eind juni mag zij zich Master of Letters (MLitt) noemen, een titel die in Schotland wordt toegekend na afronding van een onderzoeksmaster. Voor haar afstudeeropdracht onderzocht Yvette de redenen achter de massale emigratie vanuit Winterswijk naar Amerika in de negentiende eeuw, waarover zij nader hoopt te publiceren.

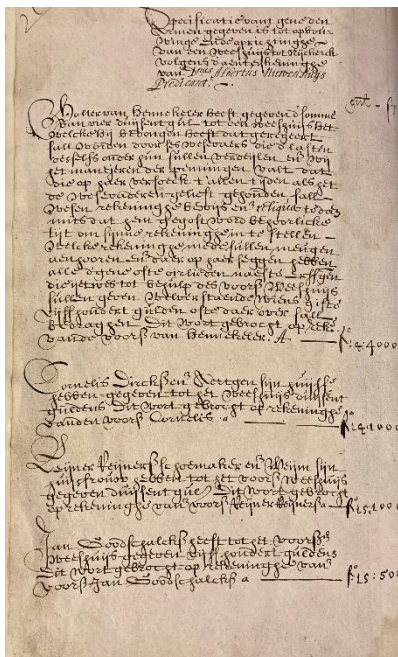
Vanaf oktober gaat Yvette aan de slag bij het [New Netherland Settlers project](#) van de New York Genealogical & Biographical Society. Dit project heeft tot doel om biografische schetsen te maken van iedereen die voor 1664 in de kolonie Nieuw-Nederland aanwezig was, waaronder de bewoners, bezoekers, mensen die in slavernij werden gehouden en de inheemse bevolking. De kolonie strekte zich uit over delen van de huidige staten Connecticut, Delaware, New Jersey en New York. Yvette gaat genealogisch en historisch onderzoek doen voor het project. Daarnaast zal zij adviseren over de informatiearchitectuur en beschikbare bronnen.

Twee projecten in Nijkerk

Ons medeverenigingslid en oud-voorzitter Anton van Rensen informeert ons over zijn werkzaamheden in zijn woonplaats Nijkerk, waarbij ook een ander verenigingslid betrokken is:

De omgang met Joods vastgoed tijdens en na WO2

Voor de gemeente Nijkerk deed ik in 2022 en 2023 onderzoek naar de omgang door de gemeente met Joods vastgoed tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Het rapport werd op 6 juni jl. aangeboden aan de gemeenteraad. Nog uit te voeren onderdelen van de opdracht zijn het schrijven van een publieksartikel in het plaatselijke historische tijdschrift *Vrogger* en het houden van een publiekslezing, mogelijk in de synagoge in Amersfoort.

Onderzoek naar de geschiedenis van het weeshuis

Voor de regenten van de Stichting Weeshuis Nijkerk schrijf ik een nieuwe geschiedenis van het weeshuis. De laatste publicatie over dit instituut stamt uit 1999, maar dat boek is uitverkocht. Die studie leunde bovendien sterk op een artikel uit 1909. De reden daarvoor was dat eind twintigste eeuw de archieven uit de vroegste periode kwijt waren. In 2010 zijn die teruggevonden in een oude kluis in het weeshuis. Het 'nieuwe' archiefmateriaal biedt bronmateriaal genoeg voor een nieuwe studie. Het verhaal van dit weeshuis kruist met dat in mijn dissertatie over de weesinrichting Neerbosch: beide instellingen hadden decennialang met elkaar te maken. Overigens: de teruggevonden documenten worden de komende maanden gedigitaliseerd en getranscribeerd door ons medeverenigingslid Herman Postema en hij stelt ook een nieuwe archiefinventaris op.

Eerste pagina van het weeshuisarchief met daarop de eerste giften voor het weeshuis uit 1636.

Prachtige vondst in geldkluis

Ons verenigingslid Herman Postema zelf verhaalt ook over de opdracht voor het digitaliseren en transcriberen van het archiefmateriaal van bovengenoemd weeshuis:

Voor de zomerperiode heb ik twee projecten op stapel staan. Allereerst is er enkele jaren geleden een prachtige vondst gedaan in een geldkluis in Nijkerk. Daar doken de oudste -verloren gewaande-notulenboeken op van het zeventiende-eeuwse weeshuis. Ons medelid Anton van Renssen is intussen druk bezig om de geschiedenis van dit weeshuis te beschrijven. Aan mij de mooie taak om het archief te ordenen en de oudste delen en de 35 charters te digitaliseren en te transcriberen. Een heerlijke klus voor een (hopelijk) warme zomermaand.

Verder wil ik deze zomer besteden aan het afronden van de inventarisatie van het archief van Landgoed Prattenburg in Rhenen. Dit landgoed is sinds 1694 in handen van de familie Van Asch van Wijck. Het familiearchief is intussen middels Metamorfoze gedigitaliseerd. De scans zijn in te zien op de website van Het Utrechts Archief ([2012 Familie Van Asch van Wijck \(Het Utrechts Archief\) - Het Utrechts Archief](#)). Binnenkort start het Metamorfozetrageet om ook het Landgoedarchief te digitaliseren. Tijdens de inventarisatie zijn verschillende stukken opgedoken die aan het familiearchief zullen worden toegevoegd. Evenals het laatste deel van de bekende genealogische Collectie Optstraeten van der Moelen.

Kopij Nieuwsbrief nieuwe stijl

De Nieuwsbrief voor Ondernemers in Geschiedenis gaat op de schop en zal vanaf het najaar worden samengesteld op basis van met name berichten op de website. Het insturen van berichten kan straks doorlopend; in het najaar worden alle leden geïnformeerd over een nieuw e-mailadres daarvoor.